

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Decisio LXXXVIII. Mediolanensis Pensionis, Mercurij 31. Ianuarij 1646. De validitate sententiæ latæ in vim citationis per contradictas. Fructus & pensiones decursæ, vtrum debentur à die litis, aut ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

rum 25. Iunij S. præter quod oppositiones, coram Eminen-
t. D. Card. Corrad. † Accedit quod versamur in
obseruantia voluntaria, & contra ius, quæ proinde
non est attendenda: & quemadmodum Capitulum
non potest condere statutum contra ius, ita nec in-
ducere obseruantiam. Nam quod non potest fieri
expressè, nec tacite licitum esse debet, vt concludit
Oinorom. super insti. §. ex non scripto, de iure natur. &
ibidem post eandem conclusionem tueri ac in ter-
minis firmavit Rot. in recent. dec. 577. num. 55. cum se-
quent. p. 5.

19 Demum prætenfa obseruantia respectu vltimo-
rum statutorum, nec potest dici probata per Testes,
vt in Summ. Capituli n. 5. quia cum illi deponant
aut de auditu, aut de credulitate, aut in genere exte-
re statutum super conditionibus, & qualitatibus ad-
mittendorum, istæ verificari possunt in primo statu-
to à Sede Apostolica confirmato, & quamvis talis
obseruantia bene probaretur adhuc nullius esset re-
leuantia ex supradictis.

Et ita resolutum fuit vtrique parte informan-
te, &c.

R. P. D. BICHIO

Mediolanen. Pensionis,

Mercurij 31. Ianuarij 1646.

ARGVMENTVM.

DE validitate sententiæ latæ in vim ci-
tationis per contradictas. Fructus &
pensiones decursæ vtrum debeantur à die
litis, aut etiam ab initio & ante litem stante
mala fide. Pensiones ante litem motam si
petitæ non fuerint, nec de eis in sententia
facta mentio, vtrum nouo iudicio peti pos-
sint. Bonæ fidei possessor quibus casibus ad
fructuum restitutionem sit condemnandus.

SVMMARIVM.

1. Que sint ad sententiæ validitatem requisita.
2. Sententia quando sit valida præta citatione per con-
tradictas.
3. Fructus regulariter non debentur nisi à die litis motæ.
4. Fructus quando debentur tanquam fors principalis de-
bentur etiam ante litem motam.
5. Fructus ante litem motam decursi non censentur re-
missi, quamvis non fuerint petiti.
6. Idem locum habet quamvis in prima sententia omissa
fuerit illorum condemnatio.
7. Fructus ante litem motam decursi, & non petiti in primo
iudicio peti possunt si mala fide fuerint percepti.
8. Idem quando fructus extraneus vel possessor ex illis factus
est locupletior.

DECISIO LXXXVIII.

Contra Capitulum & Canonicos Metropoli-
tanæ Ecclesiæ Mediolanensis, egerunt bene-
ficiati eiusdem Ecclesiæ pro annua pensione scuto-
rum mille auri, quam ad eorum fauorem reserua-
uerat gloriæ mem. Sanctus Carolus tunc Archie-

piscopus Mediolani, & obtinuerunt sententias fa-
uorabiles, tam super exigendi pensiones in fu-
turum, quam super solutione terminorum à die li-
tis motæ decursorum. Moto deinde alio iudicio
pro terminis ante litem motam decursis incipienti-
bus ab ann. 1388. quo expirauit assignatio dictæ
pensionis per sanctum Carolum facta fabricæ ad
quinquennium, & secundi quinquennij proro-
gatio, obtinuerunt pariter ad illorum solutionem
condemnari Capitulum & Canonicos, per senten-
tiam Rotaalem coram bonæ memoriæ Medino quam
hodie coram Me. in gradu appellationis ex aduer-
so interpositæ confirmandam esse Domini dixerunt.

Quia de eius validitate dubitari non potest, cum
habeat omnia requisita, de quibus Caput. dec.
260. p. 2. Rota dec. 295. p. 5. recent.

Nec obstat quod sententia fuerit lata præta ci-
tatione per contradictas. Quia cum procurator Ca-
pituli qui mandatum acceptauerat discessisset à
Curia, vt fuit probatum per testes absque substiti-
tione alterius procuratoris, vt potuit procedi per
audientiam contradictarum iuxta notorium
audientiam de quo Salust. in praxi Audit. Cam. lib. 2.
c. 16. n. 14. Rot. dec. 5. de iudic. in nouis, Caput. dec.
261. n. 2. p. 2. Add. ad fan. mem. Greg. XV. dec. 118.
lit. A, & fuit dictum in Vrbenetana bonorum 26. Iu-
nuar. 1624. coram bon. mem. Vbaldo Seniore, & in
Meleuitana hereditatis 6. Febr. 1640. coram Eminen-
t. Card. Verospio Iuniore.

Iniustitia verò sententiæ apparet ex duabus de-
cisionibus editis cor. bon. mem. Medino, 6. Iunij
1643. & 19. Ianuar. 1635. impressa p. 7. recent. dec. 381.
in quibus posita regula, quod fructus tan-
quam accessorij, & appendices non debentur nisi
dielitis motæ iux. text. in l. 2. C. de fructu & lit. expen-
si. certum C. de rei vendic. l. sed etsi leg. §. si ante, vt
glos. & Bartol. n. 2. ff. de peti. hered. afferuntur
limitationes casui nostro applicabiles. † Ad-
quando fructus non petuntur vt accessorij, & ap-
pendices rei, seu capitalis in iudicium deducuntur
tanquam fors principalis, & principaliter debentur
ratio diuersitatis est, quia hoc secundo casibus
non debentur ex causa malæ fidei, aut moris
conuentis, sed iure dominij ipsius actoris, cui non
uerentur fructus, seu annuæ præstationes &
siones decursæ ante litem motam, non dice-
ipso integrè restituta res ipsa principalis, cum
constat in annuis præstationibus quæ debentur
perunt ex die contractæ, seu purificate obligati-
nis, vt pluribus comprobant dictæ decisiones
nisi, vt pluribus comprobant dictæ decisiones
vltra ibi allegatos, tradunt Ruyn. cons. 197. num. 1.
lib. 1. Gabriel cons. 35. num. 10. lib. 2. Sord. cons. 193.
num. 23. Gratian. discip. 206. num. 18. & sequentibus
Census de consib. quæst. 91. n. 15. secundum notam in
pressionem. Boër. dec. 18. n. 2. Rota dec. 307. num. 1.
& alij relati à Moder. de manutent. obserua. 74.
num. 11.

Rectè itaque Canonici condemnati fuerunt
soluendas pensiones post tempus concessionis con-
stas, cum fuerint petiti principaliter ac debentur
independenter ab omni alio subiecto debito petiti
licet illarum onus inhæreat materialiter fructibus
beneficij grauari qui sunt in obligatione. Put. de
10. num. 6. lib. 1. Seraphin. dec. 149. num. 5. Rot. de
dec. 99. n. 2. part. 1. Lotter. de re benefic. lib. 1. quæst.
num. 53.

Nec obstat quod in primo iudicio non fuerint
petiti termini decursi ante litem motam, vt
non ideo censentur remissi, glos. in §. si non
Insti. de actionib. Bart. in l. si cum dos numerat. §. si non

actionib. ver. amot. Bart. in l. Lucius §. finali n. 1. ff. ad Trebell. Surd. consil. 224. n. 4.

6 Provt neque oblat quod in prima sententia Iudex non condemnauerit ad terminos ante litem decursos: quia vt bene respondet prima decisio in §. non obstat, & secunda in §. finali, sententia referuauit terminos de quibus agitur. Cumque debeantur principaliter, & iure actionis ex Gamb. de offic. & potest. leg. lib. 6. num. 453. Lotter. de re benefic. lib. 1. quest. 39. num. 28. & seq. peti possunt etiam si in sententia fuissent amissi, ex allegatis ibid. Quibus addi potest Guid. Papæ dec. 55. in addit. Rota in Romana expensarum 26. Maij 1614. coram bon. mem. Patriarcha Manzanedo.

7 Altera limitatio est quando fructus fuerunt percepti mala fide. Bart. in l. 3. vers. Tu dic quod hac regulas ff. de interd. Fab. in §. retinenda, num. 13. vers. sed à quo tempore insit. eodem Menoch. de reu. remed. 3. num. 289. Rota dec. 317. num. 2. p. 1. rec. & in Senogallensi iuris pascendi 12. Iunij 1620. coram bon. mem. Remboldo: Quæ satis probatur ex deductis in decisione huius causæ cor. bon. mem. Merlino, & in quarum vltima additur ex abundanti tertia limitatio, quia etiam bonæ fidei possessor tenetur ad restitutionem fructuum quando non sunt consumpti, vel si ex eis factus fuerit locupletior.

Et ita decisum informantibus solum beneficiatis, pluries ramen citatis & expectatis per nonnullos menses Canonicis, qui nouas semper dilationes prætexuere.

R. P. D. MELTIO

Pampilonen. Vicariæ,

Lunæ 26. Maij 1653.

Ad partem 2. Resolut. cap. 187.

ARGVMENTVM.

Facultas præsentandi Vicarium spectat ad eum cuius dignitati Ecclesia Parochialis est vnita. Quod si in contrarium probetur immemorialis consuetudo ex parte Capituli, quæ ad huiusmodi probationem requirantur, distinctè exponitur. Concordia à Sede Apostolica non confirmata subsistere non potest, maximè in præiudicium Ecclesiæ & successorum. Præsumptio beneplaciti Apostolici ex cursu diuturni temporis ex quibus locum non habeat.

SVMMARIVM.

- 1 Ius præsentandi Vicarium Parochialem spectat ad illum cuius dignitati vnita est Parochia.
- 2 Testes inter alios examinati nullam fidem faciunt.
- 3 Probatio immemorialis non concludit nisi in ea concurrant requisita iuris.
- 4 Testes qui non possunt deponere de 40. annis ante motam litem, non probant immemorialem.
- 5 Quando constat de initio per productionem tituli, probatio immemorialis excluditur.
- 6 Solus rumor contrarius excludit probationem immemorialis.

Decis. Rot. Rom.

- 7 Concordia non confirmata à Summo Pontifice non nocet Ecclesiæ, nec successoribus in beneficio.
- 8 Ex constitutione Urbani VIII. cessat præsumptio beneplaciti Apostolici.
- 9 Præsumptio beneplaciti Apostolici locum non habet nisi probetur contractum fuisse longo tempore obseruatum.
- 10 Pactum resolutiuum reddit concordiam nullam in casum contrauentionis.
- 11 Decisiones factæ in iudicio possessorio non nocent in petitorio.
- 12 Præsentationes permissæ ex urbanitate non nocent illi cuius dignitati Ecclesia Parochialis est vnita.
- 13 Actus facti lite pendente non sunt considerandi.
- 14 In Ecclesia regulari nemo potest habere Inspirauius nisi habeat priuilegium Apostolicum.

DECISIO LXXXIX.

Controuersia quæ vertitur inter Abbatem & Monasterium S. Mariæ de Yrache, ex vna; & Oeconomos ac Parochianos Ecclesiæ S. Ioannis de Stella ex altera, super iure nominandi Vicarium dictæ Ecclesiæ sancti Ioannis fuit per duas sententias Rotales decisa ad fauorem præfati Abbatis ac Monasterij, sed non acquiescētibus adhuc præfatis Parochianis, & commissæ mihi appellationis causa in tertia instantia. Dubitavi an dictæ sententiæ Rotalessent confirmandæ, vel infirmandæ, & DD. causa pluries proposita ac vltimo loco resoluta illas confirmandas esse censuerunt. Omisâ enim validitate dictarum sententiarum, quæ nec etiam ab ipsi Parochianis fuit impugnata, illarum iustitia satis clara ex eo visa fuit, quia firmata vnione dictæ Ecclesiæ S. Ioannis facta ad fauorem Monasterij S. Mariæ de Yrache, de qua dubitari hodie non potest, cum illa fuerit iam per tres sententias, nempe bon. mem. Coccin. Peniæ, & Lancellotti canonizata, venit in necessarium consequens, & quod ius nominandi Vicarium Ecclesiæ vnitæ spectet ad Abbatem Ecclesiæ cui vnio facta reperitur, ad text. in cap. super ea, iuncta gloss. in verb. annexa, de probend. in 6. & cap. 1. de Capell. Monach. & cap. de Monach. de probend. Rot. in rec. dec. 112. numer. 1. vers. quia quando part. 1. dec. 579. num. 4. vers. minus etiam releuat dec. 710. num. 2. vers. nam dicebant part. 2. dec. 16. num. 12. & 15. parte 6. vbi dicit hoc esse de mente Sac. Congregationis Concilij in Tirafon. iuris præsentandi 23. Maij 1688. coram Bubalo, & in Barchinon. beneficij 9. Februarij 1624. confirmata 19. Maij eiusdem anni, coram bon. mem. Merlino, & ita censuit etiam S. Congregatio Concilij, vt pluribus declarationibus relatis firmat Garf. de benefic. part. 9. cap. 2. num. 294. & seqq.

Neque releuare visum fuit repetitum obiectum immemorabilis consuetudinis cuius vigore deputati Parochianorum eiusdem Ecclesiæ S. Ioannis de Stella prætendunt posse præsentare.

Primò, quia Testes de ea deponentes fuerunt examinati in diuersa causa, & inter diuersas personas, id est cōtra quendam Petrum Diaz. Vnde contra Abbatem & Monachos non citatos nullum probationis gradum facere possunt: cap. 2. & ibi gloss. vers. sic admonen. & ibi DD. de Testib. l. si quan. §. sed cum oportet, in fin. C. eo tit. Ruin. consil. 14. numer. 1. lib. 2. Put. dec. 166. lib. 2. Seraphin. dec. 967. num. 7. Mantica. dec. 105. n. 8. vers. præterea, Rot. in rec. dec. 123. n. 3. vers. tum quia hoc non probatur part. 3. dec. 162. num. 2. vers. & primo quod Testes 7. p. 4. dec. 323. num. 22. vers. nec obstat allegata consuetudo part. 4. tom. 2.

O

Q